

“Het FK is een onmisbaar hulpmiddel bij beslissingen voor gepast gebruik van geneesmiddelen”

Hoe pakken de adviezen, richtlijnen, handreikingen of standpunten van het Zorginstituut in de praktijk uit? In hoeverre sluit dat wat ‘aan het bureau’ is bedacht aan op de dagelijkse praktijk ‘aan het bed’? Deze keer de website FarmacotherapeutischKompas.nl.

Tekst Loek Kusiak

Beeld Ron Zwagemaker en De Beeldredactie | Kees van de Veen

aan het bureau

Veronique Wierda-Kloet (Zorginstituut) is eindredacteur van de website FarmacotherapeutischKompas.nl.

“Het Farmacotherapeutisch Kompas (FK) geeft vanaf 1982 onafhankelijke informatie aan huisartsen, medisch specialisten, apothekers en studenten over alle in Nederland verkrijgbare geneesmiddelen die bij het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG) en de European Medicines Agency (EMA) staan geregistreerd. Sinds 2004 is het FK digitaal te raadplegen en nu ook in te zien via een app. De app is al 200.000 keer gedownload en op de site worden elke werkdag gemiddeld 220.000 unieke pagina's bekeken, ofwel 56 miljoen per jaar. Dit bewijst dat het FK een onmisbaar hulpmiddel is bij beslissingen voor een gepast gebruik van geneesmiddelen.

Naast adviezen over gebruik en dosering geeft het FK van elk geneesmiddel de indicaties, contra-indicaties, bijwerkingen, eigenschappen van de stof en waarschuwingen voor onder meer zwangeren, ouderen en kinderen aan. De indicatieteksten in het FK zijn gebaseerd op de professionele richtlijnen van de voorschrijvers en hebben betrekking op 127 meest voorkomende ziekten. Hoge bloeddruk, ofwel hypertensie, staat bovenaan.

De redacteurs van het FK houden de informatie zo actueel mogelijk. Behalve het toevoegen van nieuwe geneesmiddelen en geneesmiddelengroepen verwerken we ook de wijzigingen in productinformatie van de geneesmiddelenfabrikanten, risico-informatie van het CBG en meldingen van het Bijwerkingencentrum Lareb. Als een richtlijn van de voorschrijvers verandert, passen we ook de indicatieteksten aan. Verder raadplegen we een gebruikerspanel over hoe we de informatie en de zoekfunctie van de site kunnen verbeteren. De lay-out van de rubriek zwangerschap en lactatie is daar een voorbeeld van.”

Op het FK vind je nu ook prijsvergelijkingen van geneesmiddelen, zodat een arts de goedkope variant van een middel kan voorschrijven. ACE-remmers voor hypertensie bijvoorbeeld hebben allemaal dezelfde werking. Ook de eigen bijdrage van een middel wordt getoond, wat de arts helpt bij het beantwoorden van vragen van patiënten.”

“Op het tabblad van mijn pc in de spreekkamer staat het FK altijd open”

aan het bed

Sander Jonges is huisarts bij de groepspraktijk Hommesplein in Winschoten.

“Het Farmacotherapeutisch Kompas ken ik nog als boek. Elk jaar een nieuw exemplaar, met daarna de digitale versie en als kers op de taart de app voor op de smartphone. Daarmee kan ik het FK raadplegen in gebieden met een slechte wifi-verbinding. De informatie op de site is bijzonder handig en bovendien wetenschappelijk onderbouwd. Op het tabblad van mijn pc in de spreekkamer staat het FK altijd open. Komt bijvoorbeeld een patiënt terug van vakantie met een medicijn waarvan ik de merknaam en de interacties niet ken, dan kan ik met de zoekfunctie van het FK makkelijk het geneesmiddel opzoeken, met de info over dosering en bijwerkingen. Stel dat deze persoon naast een huidinfectie ook een slechte nierfunctie heeft, dan vertelt het FK mij tot welke dosering ik het geneesmiddel kan aanpassen. Een geneesmiddel schrijf ik voor op stofnaam. In het FK staan ook alle *spécialités*, ofwel de merknaam. Voorbeeld: acetylsalicylzuur is een stofnaam, aspirine is de merknaam. Door wisselende afspraken van zorgverzekeraars en apotheken komt het wel voor dat het blauwe pilletje waaraan de patiënt gewend was opeens een rode pil wordt, met dezelfde werking maar met een andere merknaam. Er zijn patiënten die dat niet vertrouwen. Dat zorgt voor verminderde therapietrouw, vooral wanneer men meerdere malen per dag verschillende pillen moet slikken. Mensen melden soms ook bijwerkingen van een generieke, goedkopere variant terwijl het hetzelfde pilletje is als de *spécialité*.

Naast het FK raadplegen artsen ook andere informatiekanalen over geneesmiddelen, zoals het kinderformularium of Thuisdokter.nl. Het FK raadt bijvoorbeeld antiwormmiddelen af bij kinderen onder een bepaalde leeftijd, maar volgens een formulier is de leeftijd geen probleem. Dus laat de arts bepalen wat verstandig voorschrijven is als er over een geneesmiddel geen consensus is.”